

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 23 november 1918 kl. 6 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa jämte i ärendet väckta motioner.

Uti en till riksdagen avlåten, den 25 oktober 1918 dagtecknad proposition (nr 7), vilken hänvisats till förberedande behandling av första särskilda utskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag föreslagit riksdagen att

dels för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana pensionärer, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 31 maj 1918 (Svensk författningssamling nr 393) angående krigstidstillägg för år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa, å extra tilläggsstat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 55,000 kronor;

dels förklara, att det extra krigstidstillägget skall, utan annan begränsning med avseende å beloppet än nedan angives, till vederbörande pensionär eller, därest denne efter juni månads utgång avlidit, till stärbhusdelägarna utgå med en tredjedel av vad å 1918 års senare hälft belöper av den pension, varå krigstidstillägg beräknas enligt ovannämnda kungörelse den 31 maj 1918; dock att det extra krigstidstillägget icke må överstiga

för pensionsberättigad änka 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn 87 kronor 50 öre för änkan och 25 kronor för ett vart pensionsberättigat barn,

för pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigade minderåriga syskon utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre för det första med tillägg av 25 kronor för ett vart av de övriga och

för annan pensionär 87 kronor 50 öre,

samt icke understiga

för pensionsberättigad änka 25 kronor och

för annan pensionär än änka 15 kronor;

dels ock besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad i nyssberörda kungörelse finnes stadgat, dock att extra krigstidstillägg skall enligt förut angivna grunder tillkomma jämväl sådan änka med eller utan barn, vilken enligt beslut av 1917 års riksdag erhåller understöd för år 1918 till sådant belopp, att pension och understöd tillhoppa uppgå till 300 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I anledning av förevarande proposition hava inom andra kammaren följande motioner väckts, nämligen Motioner.

nr 40, av herrar *Hansson* i Mora-Noret och *Berglund*, vilka hemställt,

att extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana pensionärer, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 31 maj 1918 (Svensk författningssamling nr 393) angående krigstidstillägg för år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa, måtte utgå med följande belopp:

för pensionsberättigad änka 200 kronor,

i fråga om pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn 200 kronor för änkan och 50 kronor för ett vart pensionsberättigat barn,

för pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder 200 kronor,

i fråga om pensionsberättigade minderåriga syskon utan pensionsberättigad moder 200 kronor för det första med tillägg av 50 kronor för ett vart av de övriga, och

för annan pensionär 200 kronor; samt

nr 43. av herr *Waldén*, som hemställt, att riksdagen måtte *dels* höja det i Kungl. Maj:ts proposition nr 7 begärda förslagsanslaget å 55,000 kronor till 115,000 kronor,

dels besluta, att det extra krigstidstillägget skall utgå till de i propositionen avsedda pensionärerna med hälften av det belopp, som utgått till dem såsom krigstidstillägg under 1918.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

1918 års lag-
tima riksdag.

Enligt beslut vid årets lagtima riksdag utgår krigstidstillägg till ifrågasvarande pensionärer med följande belopp, nämligen

till pensionsberättigad änka med 125 kronor jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för året bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 300 kronor;

till pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn med 125 kronor till änkan och med 75 kronor för vart pensionsberättigat barn jämte en tredjedel av änkans och barnens för året bestämda pensionsförmåner, dock högst med tillhoppa 350 kronor för änka med 1 pensionsberättigat barn, 400 kronor för änka med 2 pensionsberättigade barn, 450 kronor för änka med 3 pensionsberättigade barn, 500 kronor för änka med 4 pensionsberättigade barn o. s. v.;

till pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder med 75 kronor jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för året bestämda belopp, dock att krigstidstillägget icke må överstiga för 1 barn 250 kronor, för 2 syskon 300 kronor, för 3 syskon 350 kronor, för 4 syskon 400 kronor o. s. v.; samt

till annan pensionär med 75 kronor jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för året bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 250 kronor;

allt dock under iakttagande, att krigstidstillägget icke får överstiga pensionsförmånernas för året bestämda belopp i annat fall än då detta årsbelopp är lägre än ovan angivna grundbelopp (125 kronor för änka, 200 kronor för änka med 1 pensionsberättigat barn, 275 kronor för änka med 2 pensionsberättigade barn o. s. v.), i vilket fall endast en mot samma grundbelopp svarande summa skall såsom krigstidstillägg utgå.

Från nämnda krigstidstillägg undantages änka med eller utan barn, vilken enligt beslut av 1917 års riksdag erhåller understöd för år 1918 till sådant belopp, att pension och understöd tillhoppa uppgå till 300 kronor, dock att sådan änka med eller utan barn, som på grund av nämnda beslut äger uppbära understöd till mindre belopp än som enligt ovan återgivna grunder skolat utgå såsom krigstidstillägg, må i krigstids-

tillägg erhålla belopp, motsvarande skillnaden mellan berörda understöd och det enligt samma grunder beräknade beloppet.

För utbetalandet av detta krigstidstillägg anvisade årets lagtima riksdag ett belopp av 230,000 kronor.

Uti föreliggande proposition har nu föreslagits att till ifrågavarande pensionärer skulle såsom extra krigstidstillägg utgå en tredjedel av vad å 1918 års senare hälft belöper av den pension, varå krigstidstillägg beräknas enligt kungörelsen i ämnet av den 31 maj 1918; dock med iakttagande av vissa maximi- och minimibelopp.

Kungl. Maj:ts
förslag.

Till utbekommande av nämnda extra krigstidstillägg skulle även sådana pensionärer vara berättigade, som undantagits från eller endast i viss minskad omfattning erhållit del av det vid lagtima riksdagen beviljade krigstidstillägget.

Kostnaderna för det sålunda föreslagna extra krigstidstillägget hava beräknats till 55,000 kronor.

Med hänsyn till vad utskottet i sitt utlåtande nr 3 hemställt i fråga om extra krigstidstillägg åt vissa pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst har utskottet, i anslutning till vad av herr Waldén uti hans i ämnet väckta motion förordats, ansett extra krigstidstillägg till nu ifrågavarande pensionärer böra utgå med hälften av de belopp, som vid lagtima riksdagen beviljades dem i krigstidstillägg, eller alltså samma belopp, som enligt utskottets förslag skulle i extra krigstidstillägg utgå till ovannämnda i utskottets utlåtande nr 3 omfördälda pensionärer.

Utskottets
yttrande.

Kostnaderna härför skulle belöpa sig till 145,000 kronor eller 90,000 kronor mera än som av Kungl. Maj:t föreslagits.

I övrigt har Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke givit anledning till någon utskottets erinran.

Utskottet, som sålunda jämväl beaktat vad av herrar Hansson i Mora—Noret och Berglund i deras uti ämnet väckta motion uttalats i fråga om önskvärdheten av att bereda ifrågavarande pensionärer dyrtidsbidrag i större utsträckning än av Kungl. Maj:t föreslagits, får hemställa,

att riksdagen må i anledning av förevarande proposition ävensom av herrar Hansson i Mora—Noret och Berglund samt av herr Waldén i ämnet väckta motioner

a) för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana pensionärer, som avses i Kungl. Maj:ts

kungörelse den 31 maj 1918 (Svensk författningssamling nr 393) angående krigstidstillägg för år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa, å extra tilläggsstat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 145,000 kronor;

b) besluta, att det extra krigstidstillägget skall, utan annan begränsning med avseende å beloppet än nedan angives, till vederbörande pensionär eller, därest denne efter juni månads utgång avlidit, till stärbhusdelägarna utgå med följande belopp, nämligen

till pensionsberättigad änka med 62 kronor 50 öre jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för halvåret bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 150 kronor;

till pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn med 62 kronor 50 öre till änkan och med 37 kronor 50 öre för vart pensionsberättigat barn, jämte en tredjedel av änkans och barnens för halvåret bestämda pensionsförmåner, dock högst med tillhoppa 175 kronor för änka med 1 pensionsberättigat barn, 200 kronor för änka med 2 pensionsberättigade barn, 225 kronor för änka med 3 pensionsberättigade barn, 250 kronor för änka med 4 pensionsberättigade barn o. s. v.;

till pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder med 37 kronor 50 öre jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för halvåret bestämda belopp, dock att det extra krigstidstillägget icke må överstiga för 1 barn 125 kronor, för 2 syskon 150 kronor, för 3 syskon 175 kronor, för 4 syskon 200 kronor o. s. v., samt

till annan pensionär med 37 kronor 50 öre jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för halvåret bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 125 kronor;

allt dock under iakttagande att det extra krigstidstillägget icke får överstiga pensionsförmånernas för halvåret bestämda belopp, i annat fall än, då detta belopp är lägre än ovan angivna grundbelopp (62 kronor 50 öre för änka, 100 kronor för änka med 1 pensionsberättigat barn, 137 kronor 50 öre för änka med 2 pensionsberättigade barn o. s. v.), i vilket fall endast en

mot samma grundbelopp svarande summa skall såsom extra krigstidstillägg utgå;

c) besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad i nyssberörda kungörelse finnes stadgat, dock att extra krigstidstillägg skall enligt förut angivna grunder tillkomma jämväl sådan änka med eller utan barn, vilken enligt beslut av 1917 års riksdag erhåller understöd för år 1918 till sådant belopp, att pension och understöd tillhoppa uppgå till 300 kronor.

Stockholm den 23 november 1918.

På utskottets vägnar:

JOHAN BECK-FRIIS.

Närvarande: Se under utlåtande nr 3.
